

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (ühexas koda)

19. detsember 2019*

Eelotsusetaotlus – Määrus (EL) nr 528/2012 – Artikli 3 lõike 1 punktid a ja c – Mõiste „biotsiid“ – Mõiste „toimeaine“ – Liiki *Bacillus ferment* kuuluvaid baktereid sisaldav toode – Toimeviis, mis ei ole puhtfüüsikaline või -mehaaniline – Kaudne toimeviis – Toote toimeaeg

Kohtuasjas C-592/18,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel College van Beroep voor het bedrijfsleven (apellatsiooniasutuse halduskohus majandusküsimustes, Madalmaad) 18. septembri 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 21. septembril 2018, menetluses

Darie BV

versus

Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,

EUROOPA KOHUS (ühexas koda),

koosseisus: koja president S. Rodin, kohtunikud K. Jürimäe ja N. Piçarra (ettekandja),

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Darie BV, esindajad: *advocaten* H. Lamon ja J. A. M. Jonkhout,
- Madalmaade valitsus, esindajad: K. Bulterman ja C.S. Schillemans,
- Austria valitsus, esindajad: G. Hesse, hiljem J. Schmoll,
- Norra valitsus, esindajad: J. T. Kaasin ja T. Skjeie,
- Euroopa Komisjon, esindajad: L. Haasbeek ja R. Lindenthal,

olles 17. oktoobri 2019. aasta kohtuistungil ära kuulunud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määruse (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT 2012, L 167, lk 1), artikli 3 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses, mille pooled on hooldus-, koristus- ja puhastustoodete hulгимүүgiturul tegutsev äriühing Darie BV ning Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (riigisekretär taristu- ja keskkonnaküsimustes) (edaspidi „Staatssecretaris“) ja mis käsitleb seda, kas Staatssecretarise otsus, millega Dariet kohustatakse lõpetama Staatssecretarise poolt biotsiidiks liigitatud vahendi turul kättesaadavaks tegemine, milleks Darie luba ei ole, on seaduslik.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus nr 528/2012

- 3 Määruse nr 528/2012 põhjendus 5 on sõnastatud järgmiselt:

„Eeskirjad, mis käsitlevad biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ühenduses, kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiiviga 98/8/EÜ[, mis käsitleb biotsiidide turuleviimist (EÜT 1998, L 123, lk 1; ELT eriväljaanne 3/23, lk 3)]. Nimetatud eeskirju on vaja kohandada kogemuste, eelkõige aruande alusel, mille komisjon esitas Euroopa Parlamendile ja nõukogule direktiivi rakendamise esimese seitsme aasta kohta ning milles on analüüsitud kõnealuse direktiiviga seotud probleeme ja selle nõrku külgi.“
- 4 Määruse artiklis 1 „Eesmärk ja sisu“ on sätestatud:

„1. Käesoleva määruse eesmärk on parandada siseturu toimimist biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist käsitlevate eeskirjade ühtlustamise abil, tagades samas inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kaitse kõrge taseme. Käesoleva määruse sätted põhinevad ettevaatusprintsiiibil, et tagada inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kaitse. [...]

2. Käesolevas määruses sätestatakse eeskirjad järgneva kohta:

 - a) biotsiidides kasutada lubatud toimeainete loetelu kehtestamiseks liidu tasandil,
 - b) biotsiididele loa andmiseks,

[...].“
- 5 Nimetatud määruse artikli 2 „Reguleerimisala“ lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevat määrust kohaldatakse biotsiidide ja töödeldud toodete suhtes. Käesoleva määrusega hõlmatud biotsiidiliikide loetelu ning kirjeldused on esitatud V lisas.
- 6 Sama määruse artikkel 3 „Mõisted“ sätestab lõikes 1:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

 - a) „biotsiid“

- mis tahes aine või segu niisuguses vormis, nagu see tarnitakse kasutajale, ning mis sisaldab või tekitab üht või enamat toimeainet ja mille eesmärk on kahjulike organismide hävitamine, tõrjumine, kahjutuks muutmine, nende toime ärahoidmine või muul viisil nende vastu võitlemine mis tahes muude vahenditega peale puhtfüüsikaliste või -mehhaaniliste toimingute;
- mis tahes aine või segu, mis on loodud ainetest või segudest, mis ise ei kuulu esimese taande alla, ja mille kasutamise eesmärk on kahjulike organismide hävitamine, tõrjumine, kahjutuks muutmine, nende toime ärahoidmine või muul viisil nende vastu võitlemine mis tahes muude vahenditega peale puhtfüüsikaliste või -mehhaaniliste toimingute.

Töödeldud toode, millel on esmane biotsiiditoime, loetakse biotsiidiks.

[...]

- c) „toimeaine“ – aine või mikroorganism, mis avaldab toimet kahjulikele organismidele või nende vastu;

[...]

- g) „kahjulik organism“ – organism, sealhulgas patogeenne mõjur, mille olemasolu on soovimatu või millel on inimestele, nende tegevusele, toodetele, mida nad kasutavad või toodavad, loomadele või keskkonnale kahjustav mõju;

[...]“.

- 7 Määruse nr 528/2012 artikli 17 lõikes 1 on sätestatud:

„Biotsiide ei tehta turul kättesaadavaks ega kasutata ilma käesoleva määruse kohaselt antud loata.“

- 8 Nimetatud määruse V lisas „Biotsiidide tooteliigid ja nende kirjeldused vastavalt artikli 2 lõikele 1“ on need tooted liigitatud nelja rühma: desinfektsioonivahendid, konservandid, kahjuritõrjevahendid ja muud biotsiidid. Selles lisas on täpsustatud, et desinfektsioonivahendite hulka ei kuulu puhastusvahendid, mille eesmärk ei ole saavutada biotsiidset toimet, ja et kui ei ole sätestatud teisiti, hõlmavad konservandid ainult tooteid, mis takistavad mikroobide ja vetikate arengut.

Direktiiv 98/8

- 9 Määrusega nr 528/2012 kehtetuks tunnistatud ja asendatud direktiivi 98/8 artikli 2 „Mõisted“ lõikes 1 oli sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) biotsiidid –

toimeained ja valmistised, mis sisaldavad üht või enamat toimeainet niisuguses vormis, nagu need toimetatakse kasutajale, ja mis on ette nähtud kahjulike organismide keemiliste või bioloogiliste vahenditega hävitamiseks, tõrjeks, kahjutuks muutmiseks, nende toime ärahoidmiseks või muul viisil nende vastu võitlemiseks.

[...]“.

Määrus (EÜ) nr 648/2004

- 10 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määruse (EÜ) nr 648/2004 detergentide kohta (ELT 2004, L 104, lk 1; ELT eriväljaanne 13/34, lk 48) põhjenduses 21 seisab, et „[o]n kohane meenutada, et detergentide pindaktiivsetele ainetele kehtivad muud horisontaalõigusaktid“, sealhulgas direktiiv 98/8.
- 11 Nimetatud määruse artikli 2 punktis 1 on kirjas detergenti määratlus selle määruse kohaldamise tarbeks.

Madalmaade õigus

- 12 Taimekaitsevahendeid ja biotsiide käsitleva seaduse (Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden; edaspidi „Wgb“) artiklis 1 „Määratlused“ on sätestatud:

„1. Käesolevas seaduses ja selle alusel vastu võetud sätetes kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

biotsiidid: biotsiidid määruse [nr 528/2012] artikli 3 lõike 1 punkti a tähenduses;

[...]“.

- 13 Wgb artiklis 43 „Määruse rikkumine“ on ette nähtud:

„1. Määruse [nr 528/2012] artikli 17 lõigete 1, 5 ja 6 [...] ning nimetatud määruse rakendusmääruste rikkumine on keelatud.

[...]“.

- 14 Wgb artiklis 86 „Haldussund“ on ette nähtud:

„Käesoleva seadusega või selle seaduse alusel kehtestatud õigusnormide ning haldusõiguse üldosa seaduse (Algemene wet bestuursrecht) artikli 5:20 järgimiseks on ministril osas, mis puudutab kohustust teha koostööd artikli 82 kohaselt määratud ametiisikutega, õigus teha haldussunnivahendite rakendamise hoiatusega ettekirjutus.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 15 Staatssecretaris tegi 13. jaanuari 2017. aasta otsusega Wgb artiklite 43 ja 86 alusel koosmõjus määruse nr 528/2012 artikli 17 lõikega 1 Dariele ettekirjutuse lõpetada toote „Pure Air“ turul kättesaadavaks tegemine, nähes ette, et ettekirjutuse täitmata jätmise korral rakendatakse sunniraha summas 1000 eurot nädalas kuni maksimumsummani 25 000 eurot, sest Staatssecretaris oli selle vahendi biotsiidiks liigitanud ja pädev ametiasutus ehk College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (taimekaitsevahenditele ja biotsiididele loa andmise komisjon, Madalmaad) ei ole sellele vahendile luba andnud.
- 16 Darie esitas Staatssecretarise otsuse peale vaide, milles väitis, et viimane liigitas toote „Pure Air“ määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a alusel biotsiidiks ebaõigesti.
- 17 Staatssecretaris jättis tema vaide 26. mai 2017. aasta otsusega rahuldamata.

- 18 Darie esitas selle otsuse peale kaebuse College van Beroep voor het bedrijfslevenile (apellatsiooniaseme halduskohus majandusküsimustes, Madalmaad), milles vaidlustas toote „Pure Air“ liigitamise biotsiidiks määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a alusel. See äriühing väidab, et Pure Air toimib probiootikumina, mitte biotsiidina, sest selles tootes sisalduv bakteriliik *Bacillus ferment* toodab ensüüme, mis seovad ja lagundavad kõik orgaanilised jääkained, millest mikroorganismid toituvad, mistõttu ei saa selle vahendiga töödeldud pinnal tekkida biotoopi, kus võiksid areneda mikroorganismid, näiteks hallitusseened.
- 19 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et toote „Pure Air“ etiketil on seda toodet kirjeldatud kui kontsentreeritud biolagunevat pihustatavat vedelikku, mida on rikastatud probiootikumidega, muu hulgas liiki *Bacillus ferment* kuuluva bakteriga, mida kasutatakse, et „hoida ära hallitusseente teke“ ja „kõrvaldada ja ära hoida ebameeldivad lõhnad“, mistõttu see tekitab sellega töödeldud pindadel tervisliku ja ohutu mikrofloora. Toote „Pure Air“ kasutusjuhendil on täpsustatud, et enne selle toote töödeldavatele pindadele pihustamist tuleb hallitus eemaldada, et „alustada kõige sügavamalt“, ja „[h]allituse taastekke ärahoidmiseks tuleb [„Pure Air“] olenevalt ruumide niiskustasemest pihustada üks kord iga kolme kuni nelja nädala tagant“.
- 20 Nimetatud kohus lisab, et Darie veebisaidil oli 22. märtsi 2017. aasta seisuga kirjas, et „probiootilised puhastustooted toimivad samamoodi nagu tavapärased puhastusmeetodid. Need eemaldavad nähtava mustuse. Siiski esineb oluline erinevus. Kaovad ka võimalikud haigustekitajad nagu hallitusseened ja kahjulikud bakterid. Kuna nende toitepinnas kõrvaldatakse, väheneb halbade bakterite ja hallitusseente hulk tunduvalt. Lisaks sellele on toode ohutu ja pika toimeajaga. Selle põhikomponentideks on head bakterid ja vesi ning seega on see kõige keskkonnasõbralikum toode professionaalsel turul.“
- 21 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on tekkinud küsimus, kas toote „Pure Air“ toimeviis, mis Darie väitel ei seisne mitte võitlemises kahjulike organismidega, vaid kahjulikele organismidele soodsa elukeskkonna tekkes või säilimises, on hõlmatud mõistega „biotsiid“, millele on viidatud määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punktis a koosmõjus selle määruse artikli 3 lõike 1 punktiga c.
- 22 Neil asjaoludel otsustas College van Beroep voor het bedrijfsleven (apellatsiooniaseme halduskohus majandusküsimustes) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
1. Kas määruse nr 528/2012 artiklis 3 sisalduvat mõistet „biotsiid“ tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab ka tooteid, mis koosnevad ühte või mitmesse liiki kuuluvatest bakteritest, ensüümidest või muudest koostisosadest, kui nende eriomase toimeviisi tõttu ei mõjuta need vahetult kahjulikke organisme, mille jaoks on need ette nähtud, vaid võimaliku, kahjulikele organismidele soodsa elukeskkonna teket või säilimist, ja millistele tingimustele peab selline toimeviis sellisel juhul vastama?
 2. Kas esimesele küsimusele vastamisel on oluline, kas pind, millel sellist toodet kasutatakse, on vaba kahjulikest organismidest, ja kui jah, siis milliste kriteeriumide alusel tuleb hinnata, kas see on nii?
 3. Kas esimesele küsimusele vastamisel on oluline toote toimeaeg?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Vastuvõetavus

- 23 Darie väidab, et eelotsusetaotlus tuleb tagasi lükata, sest eelotsusetaotluse esitanud kohtul on teada kõik asjaolud, mida on vaja tuvastamiseks, et põhikohtuasjas vaidluse all olev toode ei ole biotsiid, ning tal ei ole vaja selleks Euroopa Kohtule eelotsuse küsimusi esitada. Pealgi on Euroopa Kohus 1. märtsi 2012. aasta kohtuotsuses Söll (C-420/10, edaspidi „kohtuotsus Söll“, EU:C:2012:111) esimesele küsimusele juba vastanud.

- 24 Selle kohta tuleb märkida, et ELTL artiklis 267 sätestatud Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute vahelise koostöö raames on üksnes asja menetleval ja selle lahendamise eest vastutaval liikmesriigi kohtul kohtuasja eripära arvesse võttes õigus hinnata nii eelotsuse vajalikkust asjas otsuse langetamiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Seega, kui küsimused on esitatud liidu õiguse tõlgendamise kohta, on Euroopa Kohus üldjuhul kohustatud otsuse tegema (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus AY (vahistamismäärus – tunnistaja), C-268/17, EU:C:2018:602, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 25 Sellest järeldub, et eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamise küsimused, mis liikmesriigi kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille paikapidavust Euroopa Kohus ei pea kontrollima, on asjakohased. Euroopa Kohus võib liikmesriigi kohtu esitatud eelotsusetaotluse jätta läbi vaatamata üksnes juhul, kui on ilmne, et taotletaval liidu õiguse tõlgendusel puudub igasugune seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi või õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus AY (vahistamismäärus – tunnistaja), C-268/17, EU:C:2018:602, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 26 Käesoleval juhul on eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli kohtuasi, mis sisuliselt puudutab toote „Pure Air“ liigitamist biotsiidiks määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a tähenduses. Kuna see kohus palub tõlgendada mõisteid „biotsiid“ ja „toimeaine“ selle määruse tähenduses, ning kuna ta on esitanud Euroopa Kohtule faktilised ja õiguslikud asjaolud, mis on vajalikud esitatud küsimustele tarviliku vastuse andmiseks, ei ole kahtlust, et need küsimused on vaidluse lahendamise seisukohalt asjakohased ja eelmises punktis osutatud eelotsusetaotluse vastuvõetavuse tingimused on täidetud.
- 27 Järelikult on käesolev eelotsusetaotlus vastuvõetav.

Sisulised küsimused

Esimene küsimus

- 28 Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas mõistet „biotsiid“ määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a tähenduses tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab tooteid, mis sisaldavad ühte või mitut liiki baktereid, ensüüme või muid koostisosi, mis nende eriomase toimeviisi tõttu ei mõjuta mitte kahjulikke sihtorganisme vahetult, vaid neile organismidele soodsa elukeskkonna teket või säilimist, ja millistele tingimustele peab selline toimeviis sellisel juhul vastama.
- 29 Sellega seoses tuleb märkida, et kuna määrusega nr 528/2012 tunnistati kehtetuks ja asendati direktiiv 98/8, siis kehtib Euroopa Kohtu poolt selle direktiivi sätetele antud tõlgendus ka selle määruse kohta, kui nende kahe õigusakti sätteid võib lugeda võrdväärseks (vt selle kohta 16. novembri 2016. aasta kohtuotsus Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, punkt 26; 9. märtsi 2017. aasta kohtuotsus Pula Parking, C-551/15, EU:C:2017:193, punkt 31, ja 15. novembri 2018. aasta kohtuotsus Kuhn, C-308/17, EU:C:2018:911, punkt 31).
- 30 Kohtuotsuse Sõll punktis 31 otsustas Euroopa Kohus, et direktiivi 98/8 artikli 2 lõike 1 punktis a sätestatud mõistet „biotsiidid“ tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab kahjulikele sihtorganismidele ka ainult kaudset mõju avaldavaid tooteid, kui need sisaldavad ühte või mitut toimeainet, mis avaldavad keemilist või bioloogilist mõju, mis on lahutamatu osa põhjuslikkuse ahelast, mille eesmärk on neid kahjulikke organisme pärssida.
- 31 Siinkohal olgu täpsustatud, et kohtuotsuse Sõll punktis 24 märkis Euroopa Kohus, et direktiivi 98/8 artikli 2 lõike 1 punkti a esimeses lõigus oli biotsiidide mõiste määratletud kolme kumulatiivse kriteeriumi alusel. Need kriteeriumid puudutasid tootes sisalduvat „toimeainet“, toote otstarvet ja

toote keemilist või bioloogilist toimeviisi. Järeldus, mille Euroopa Kohus selle kohtuotsuse punktis 31 tegi, põhines eelkõige selle määratluse teisel komponendil, tõlgendatuna lähtuvalt selle direktiivi eesmärkidest.

- 32 Määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a ja direktiivi 98/8 artikli 2 lõike 1 punkti a võrdlevast analüüsist selgub aga, et see komponent on neis kahes sättes sõnastatud identselt, kuna toote saab biotsiidiks liigitada juhul, kui see on mõeldud „kahjulike organismide keemiliste või bioloogiliste vahenditega hävitamiseks, tõrjeks, kahjutuks muutmiseks, nende toime ärahoidmiseks või muul viisil nende vastu võitlemiseks“.
- 33 Nagu tõi esile kohtujurist oma ettepaneku punktis 29, jääb kohtuasjas Söll välja kujundatud tõlgendus, mille kohaselt on mõistega „biotsiid“ hõlmatud nii toote vahetu kui ka kaudne mõju, neil ajaoludel seega kohaldatavaks ka biotsiidi mõistele määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a tähenduses.
- 34 Selline tõlgendus sobitub ka konteksti, milles see säte on. Tuleb nimelt märkida, et määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punktis c on „toimeaine“, millest biotsiid võib koosneda, määratletud kui „aine või mikroorganism, mis avaldab toimet kahjulikele organismidele või nende vastu“. Selle määratluse kaks alternatiivset osa ehk toime kahjulikele „organismidele“ või nende „vastu“, annavad tunnistust sellest, et biotsiidi mõistega on hõlmatud nii vahetu kui ka kaudne toime kahjulikele organismidele, eeldusel et nende mõju on lahutamatu osa põhjuslikkuse ahelast, mille eesmärk on neid kahjulikke organisme pärssida.
- 35 Küll aga tuleb märkida, et erinevalt direktiivi 98/8 artikli 2 lõike 1 punktist a ei piira määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkt a biotsiidi toimeviisi „keemilise või bioloogilise mõjuga“, vaid hõlmab mis tahes muid toimeviise „peale puhtfüüsikaliste või -mehhaaniliste toimingute“.
- 36 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 27, ei järgi see määrus komisjoni ettepanekut piirata biotsiidi mõiste bioloogilise või keemilise toimega, nagu oli kavandatud komisjoni 12. juuni 2009. aasta ettepanekus võtta vastu määrus, milles käsitletakse biotsiidide turulelaskmist ja kasutamist (KOM(2009) 267 lõplik), artikli 3 lõike 1 punktis a.
- 37 Biotsiidi toimeviisi määratluse laiendamine määrusega nr 528/2012 on kooskõlas selle määruse eesmärgiga, mis selle põhjenduse 5 kohaselt on kohandada direktiivi 98/8 eeskirju omandatud kogemuste alusel, tagades samas inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kõrgetasemelise kaitse.
- 38 Sellest järeldub, et asjaolu, et tootel on probiootiline, mitte keemiline mõju, ei välista isenesest selle toote liigitamist biotsiidiks määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a tähenduses. Vastupidi, juhul kui toote probiootiline mõju saavutatakse „mis tahes muude vahenditega peale puhtfüüsikaliste või -mehhaaniliste toimingute“ selle sätte tähenduses, ja kui täidetud on selles sättes ette nähtud ülejäänud tingimused, kuulub see toode vaieldamatult selle sätte kohaldamisalasse.
- 39 Neil asjaoludel tuleb esimesele küsimusele vastata, et mõistet „biotsiid“ määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a tähenduses tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab tooteid, mis sisaldavat ühte või mitut liiki baktereid, ensüüme või muid koostisosi, mis nende eriomase toimeviisi tõttu ei mõjuta põhimõtteliselt mitte kahjulikke sihtorganisme vahetult, vaid neile organismidele soodsa elukeskkonna teket või säilimist, tingimusel et nende toodete toime ei ole puhtfüüsikaline või -mehhaaniline selle sätte tähenduses, olles lahutamatu osa põhjuslikkuse ahelast, mille eesmärk on neid kahjulikke organisme pärssida.

Teine küsimus

- 40 Teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitada, kas määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et asjaolu, et toode tuleb töödeldavale pinnale kanda alles pärast sellel pinnal olevate kahjulike sihtorganismide kõrvaldamist, mõjutab selle toote liigitamist biotsiidiks osutatud sätte tähenduses, ja juhul, kui sellele küsimusele tuleb vastata jaatavalt, siis milliste kriteeriumide alusel tuleb hinnata, kas töödeldav pind on pärast mainitud kõrvaldamist kahjulikest organismidest vaba.
- 41 Selle kohta tuleb esiteks rõhutada, et määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punktis a sätestatud biotsiidide eesmärkide loetelus on ära toodud biotsiidide erineva otstarbe järjestus. Nende otstarve ulatub kahjulike organismide hävitamisest kuni nende ärahoidmiseni (vt selle kohta kohtuotsus Söll, punkt 28). Lisaks on selle määruse V lisas, kus on loetletud selle määrusega hõlmatud biotsiidid, loetelu ärahoidva toimega toodetest, mida üldiselt kasutatakse olukorras, kus kahjulikke organisme ei esine.
- 42 Sellest järeldub, et mõistet „biotsiid“ määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a tähenduses tuleb mõista laialt ja muu hulgas hõlmab see ärahoidva toimega tooteid. Sellist laia tõlgendust toetab selle määruse eesmärk, mis on sõnastatud selle artiklis 1 ja mis põhineb ettevaatusprintsibil, et tagada „inimeste ja loomade tervise ning keskkonna [kõrgetasemeline] kaitse“.
- 43 Seda eesmärki ei oleks võimalik täielikult saavutada, kui tooteid, mis sisaldavad „toimeaineid“ määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti c tähenduses, ei liigitataks biotsiidideks, sest neil on kahjulikele sihtorganismidele üksnes ärahoidev mõju, ja kui neile ei kohaldataks sellistele toodetele nimetatud määruses ette nähtud turul kättesaadavaks tegemise ja kasutamise eeskirju.
- 44 Nagu Euroopa Kohus otsustas kohtuotsuse Söll punktis 27, võib nimelt keskkonda ohustada juba ainuüksi asjaolu, et toode sisaldab toimeainet kui sellist, ja seda sõltumata sellest, kas see toimeaine mõjub sihtorganismidele vahetult või kaudselt.
- 45 Teiseks, toimeaine mõiste määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti c tähenduses ei eelda kahjulike organismide hävitamist. Kui teatavat liiki bakterid, ensüümid või muud toote koostisosad takistavad kahjulikele organismidele soodsa elukeskkonna teket või säilimist, võttes neilt toitepinnase, on neil toimeainena nende organismide vastu ärahoidev toime.
- 46 Seega, isegi kui on tõendatud, et kahjulikud sihtorganismid on eelnevalt muu vahendiga kui kõnealune aine kõrvaldatud, ei sea see kahtluse alla vaadeldava aine liigitamist „toimeaineks“ määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti c tähenduses, kui see aine avaldab mõju kahjulikele organismidele soodsa elukeskkonna tekkele.
- 47 Kolmandaks, ühte või mitut liiki baktereid, ensüüme või muid koostisosi sisaldava toote võimalik puhastav mõju ei välista selle toote liigitamist biotsiidiks, kui need koostisosad ei mõjuta nende eriomase toimeviisi tõttu kahjulikke organisme vahetult, vaid takistavad kahjulikele organismidele soodsa elukeskkonna teket või säilimist.
- 48 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 32 ja 33, ei ole detergente nimelt määruse nr 528/2012 kohaldamisalast välja jäetud. Lisaks ilmneb eelkõige määruse nr 648/2004 põhjendusest 21, et toode võib olla ühtaegu nii detergent selle määruse artikli 2 punkti 1 tähenduses kui ka biotsiid määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a tähenduses.
- 49 Seetõttu on toote biotsiidiks liigitamisel tähtsust ainult määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punktides a ja c nimetatud tunnustel.

- 50 Eelnevat arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et asjaolu, et toode tuleb töödeldavale pinnale kanda alles pärast sellel pinnal olevate kahjulike sihtorganismide kõrvaldamist, ei mõjuta selle toote liigitamist biotsiidiks osutatud sätte tähenduses.

Kolmas küsimus

- 51 Kolmanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitada, kas määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et toote liigitamisel biotsiidiks selle sätte tähenduses on toote toimeaeg oluline.
- 52 Selles osas ilmneb teise küsimuse raames tehtud analüüsist, et toote liigitamisel biotsiidiks on tähtsad ainult tunnused, mis sisalduvad mõistete „biotsiid“ ja „toimeaine“ määratluses määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punktides a ja c. Toote toimeaeg ei kuulu aga nende tunnuste hulka.
- 53 Seetõttu tuleb kolmandale küsimusele vastata, et määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et toote liigitamisel biotsiidiks selle sätte tähenduses ei ole toote toimeaeg oluline.

Kohtukulud

- 54 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (ühheksas koda) otsustab:

- 1. Mõistet „biotsiid“ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määruse (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist, artikli 3 lõike 1 punkti a tähenduses tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab tooteid, mis sisaldavad ühte või mitut liiki baktereid, ensüüme või muid koostisosi, mis nende eriomase toimeviisi tõttu ei mõjuta põhimõtteliselt mitte kahjulikke sihtorganisme vahetult, vaid neile organismidele soodsa elukeskkonna teket või säilimist, tingimusel et nende toodete toime ei ole puhtfüüsikaline või -mehaaniline selle sätte tähenduses, olles lahutamatu osa põhjuslikkuse ahelast, mille eesmärk on neid kahjulikke organisme pärssida.**
- 2. Määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et asjaolu, et toode tuleb töödeldavale pinnale kanda alles pärast sellel pinnal olevate kahjulike sihtorganismide kõrvaldamist, ei mõjuta selle toote liigitamist biotsiidiks osutatud sätte tähenduses.**
- 3. Määruse nr 528/2012 artikli 3 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et toote liigitamisel biotsiidiks selle sätte tähenduses ei ole toote toimeaeg oluline.**

Allkirjad